

הפקולטה למדעי הרוח
The Lester and Sally Entin
ע"ש לטור וסאלי אנטין
Faculty of Humanities
אוניברסיטת תל אביב
Tel Aviv University

Department of Hebrew Language and
Semitic Linguistics Editing Studies Program

The Chaim Rosenberg
School of Jewish Studies and Archaeology

החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית
לימודי תעודה בעריכה לשונית

בית הספר למדעי היהדות ולארכאולוגיה
ע"ש חיים רוזנברג

סדנת מחקר – דקדוק העברית הקדומה מזווית חדשה

בהנחיית פרופ' אלישע קימרון

כל תיאורי הלשון העברית הקדומה מבוססים על מסורת טבריה – המסורת המתועדת והמשוכללת ביותר של לשון המקרא, אך לא הקדומה שבהן כנראה. מאה שנות המחקר האחרונות חשפו מסורות לא ידועות ומסורות נזנחות של הלשון העברית – מסורת בבל וארץ ישראל, מסורת שומרון, מסורת התעתיקים ומסורת מגילות ים המלח. אך רוב החוקרים הדגולים שעסקו במסורות האלה הניחו את מסורת טבריה כיסוד לתיאוריהם, ולא ניסו להעמיד תיאור עצמאי של המסורות שדנו בהן. אפילו חוקרי לשון מגילות קומראן, המשמרות מסורת לשון מימי הבית השני, בחנו את לשון המגילות בהשוואה למסורת טבריה שתיעודה מאוחר להן כבאלף שנים. וכך במקום להעמיד תיאור חדש של הלשון לאור הממצאים החדשים, עסקו בניסיון ליישב את הסתירות שנתגלו בין המסורות הקדומות למסורת טבריה. הסדנה תבחן סוגיות בחקר הלשון העברית הקדומה מנקודת מבט עצמאית – ממסורות הלשון העברית בעת היותר לשון מדוברת (מסורת הלשון של סופרי המקרא, העברית של מגילות קומראן והתעתיקים הקדומים), דרך המסורות הלא טברניות – מסורת שומרון, מסורת בבל ומסורת הניקוד הארץ-ישראלי ועד למסורת טבריה. הסדנה תשאף להראות כיצד שינוי נקודת המבט מביא ליצירת תמונה חדשה של תולדות הלשון העברית, שזכתה עד כה אך לתשומת לב ממועטת במחקר.

הסדנה תכלול שבעה מפגשים, אחת לחודש, בימי חמישי בין 10:00 ל-12:30. המפגשים יתקיימו בחדר הסמינרים של החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית באוניברסיטת תל אביב, בניין רוזנברג, חדר 204. המפגש הראשון יתקיים ביום י"ט בטבת תשפ"ב, 23 בדצמבר 2021, ויוקדש למבוא כללי. תידון בו מסורת הלשון המשתקפת בכתיב המקרא באשר לסימון התנועות באימות קריאה ובדיגרפים, וכן תידונה תופעות של תפוצה משלימה (סופלציה) במסורת טבריה ויחסן למסורת הכתיב. במפגש הזה ייקבעו נושאי המפגשים הבאים.

הסדנה מיועדת לחוקרות ולחוקרים שיש להם ידיעה טובה בתורת ההגה והצורות של לשון המקרא, ואיננה מזכה בגמול אקדמי כלשהו.

לפרטים נוספים ולאישור השתתפות אנא כתבו לד"ר חנן אריאל, החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית, אוניברסיטת תל אביב: chananariel@tauex.tau.ac.il.

